

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 236

van **PAUL VAN MIERT**

datum: 21 april 2020

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

Vlaamse overheid - Gewijzigde verhouding met lokale besturen na integratie sectorale subsidies in algemene financiering

Met de invoering van het Planlastendecreet in 2011 en de inkanteling in 2015 van zeven subsidiestromen in de algemene, onvoorwaardelijke financiering langs het Gemeentefonds, wijzigde de rol van de Vlaamse overheid tegenover de lokale besturen van een sturende en controlerende rol naar een kaderstellende, coachende en ondersteunende rol. Het Rekenhof onderzocht of de Vlaamse overheid deze omslag in haar interbestuurlijke verhouding met de steden en gemeenten op deugdelijke wijze heeft onderbouwd en gerealiseerd en hoe de steden en gemeenten deze omslag ervaren.

Twee van de vier aanbevelingen van het Rekenhof uit het rapport 'Interbestuurlijke verhoudingen tussen de Vlaamse Overheid en de steden en gemeenten: na de integratie van sectorale subsidies in de algemene financiering' (juni 2019) luiden als volgt:

Behalve een instrumentele ondersteuning zou het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) ook een inhoudelijke ondersteuning kunnen bieden door de ontwikkelingen inzake de relatie tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten in de verschillende beleidsdomeinen horizontaal op te volgen.

De Vlaamse overheid dient blijvend in te zetten op de uitwisseling van beleidsinformatie over de ingekantelde subsidiestromen. Indien nodig, dient zij daarvoor nieuwe, aangepaste instrumenten te ontwikkelen.

1. Op welke manier volgt het ABB de ontwikkelingen inzake de relatie tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten in de verschillende beleidsdomeinen horizontaal op?
2. Zijn er bijkomende maatregelen genomen of plant de minister maatregelen voor de blijvende uitwisseling van beleidsinformatie over de ingekantelde subsidiestromen?
3. Welke instrumenten worden daarvoor gebruikt? Plant de minister nog een ontwikkeling voor nieuwe en aangepaste instrumenten?
4. Hoe monitort en evalueert de minister de inkanteling van de subsidiestromen?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 236 van 21 april 2020

van **PAUL VAN MIERT**

Ik ben ervan overtuigd dat de inkanteling van de sectorale subsidiestromen in het Gemeentefonds een goede oefening is geweest. De meerderheid van de lokale besturen ervaart vandaag een grotere autonomie en beleidsruimte en ziet de eigen bestuurskracht als voldoende om zonder Vlaamse sturing het lokale beleid te realiseren.

1. Vanuit het beleidsveld Binnenlands Bestuur bieden we inhoudelijke ondersteuning en richting aan de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid inzake de relatie tussen de Vlaamse overheid en de steden en gemeenten. In de commissie decentralisatie zal samen met de lokale besturen en andere Vlaamse entiteiten worden bekeken hoe men nog meer en concreter een partner kan zijn voor de lokale besturen en invulling kan geven aan de kaderstellende, coachende en ondersteunende Vlaamse rol. Men zal er ook bekijken hoe men de lokale besturen bij het veranderingsproces kan begeleiden. Verder is het de bedoeling om de strategische kaders en ondersteuningsinitiatieven van de verschillende beleidsdomeinen nog meer te verduidelijken en op elkaar af te stemmen. In het kader van de gemeentelijke fusies coördineert ABB de werkzaamheden binnen de Vlaamse overheid, bewaakt de onderlinge afstemming van de regelgeving en zorgt dat vragen en knelpunten bij de bevoegde administraties terechtkomen. Door middel van de regiovorming zal men werken in de richting van regio's waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking kunnen plaatsvinden.

Daarnaast stelt het agentschap zich op als een actieve netwerkmakelaar binnen de Vlaamse overheid die actief inzet op kennisuitwisseling over (beleids)initiatieven met een impact op de lokale besturen om zo snel te kunnen inspelen op specifieke vragen rond wijzigende regelgeving en mogelijke opportuniteiten, tegenstrijdigheden of belemmeringen. Daartoe richtte ABB recent een Vlaamse werkgroep binnenland op met vertegenwoordigers van verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid. ABB gelooft op die manier betere resultaten te kunnen boeken op het vlak van beleidsafstemming en taakafspraken in het interbestuurlijke landschap, een van de operationele doelstellingen van ABB.

2. Ik neem mijn verantwoordelijkheid om de uitwisseling van beleidsinformatie te versterken. Hierbij is het, zoals het Rekenhof aangeeft, belangrijk om aandacht te hebben voor de informatievergaring die de nieuwe Vlaamse rol vereist, zodat er geen verlies aan informatie is over het gevoerde lokale beleid. Dit moet de lokale besturen toelaten om te benchmarken en een beter inzicht te krijgen in waar zij staan en hoe zij vooruit kunnen gaan. Ik zal daartoe het bestaande aanbod aan beleidsondersteunende monitoren met onder meer de Gemeente- en Stadsmonitor verder uitbreiden. De monitor kan besturen inspireren om de eigen tekortkomingen te zien of omgekeerd om vast te stellen waar men heel goed in is.

Vandaag zijn de BBC-data van elk bestuur raadpleegbaar op de website van ABB. De BBC is echter niet altijd leesbaar voor de gewone burger (en zelfs voor raadsleden of mensen die bestuursverantwoordelijkheid dragen). Een bijzondere focus op de burger zal een betere kennis van en een nauwere betrokkenheid bij de lokale financiën opleveren en van de individuele burger een betere 'gemeentenaar' maken.

3. Het is de bedoeling om de interactieve dataontsluiting op maat van de gebruiker nog te versterken. Er moet voor elk lokaal bestuur een kant-en-klaar rapport komen en er moet worden gewerkt met open data op een dynamische website. Verder wil ik van het platform 'Lokale besluiten als gelinkte open data' een overheidsbreed verhaal maken. ABB neemt hierbij in samenwerking met het Agentschap Informatie Vlaanderen een transversale rol op van verbinder tussen de lokale sector en andere (Vlaamse) entiteiten. Ook voor andere diensten en toepassingen wil ik de transversale verbindingsrol van mijn administratie verder verkennen. Zo zal die administratie een bijdrage moeten leveren aan de digitalisering van lokale besturen en de standaardisatie, samenwerking en cocreatie die daarvoor nodig zijn.
4. Binnen het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing wordt door de Universiteit Antwerpen een ex-postevaluatie gemaakt van de inkanteling van de sectorsubsidies. Daarbij wordt de impact onderzocht van de verfondsing van de sectorale financiering op de lokale beleidsdynamiek. In dit onderzoek wordt onder meer gewerkt met BBC-data die inzicht kunnen geven in de daadwerkelijke impact op de lokale meerjarenplannen en daarmee een aanvulling betekenen op de surveydata die door het Rekenhof worden gehanteerd. Dit onderzoek zal in 2020 worden afgerond.